

Täysistunto

Tiistai 15.1.2019 klo 14.00—20.48

11. Hallituksen esitys eduskunnalle yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimuksen poistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 238/2018 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 25/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 25/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

17.56 **Martti Mölsä sin** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ja talousvaliokunnan mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimus, asunto-osakeyhtiön pääomavaatimus ja osuuskunnan vararahastointivelvollisuus. Tavoitteena on yksityisten osakeyhtiöiden hyödyntämisen helpottaminen pienimuotoisessa ja aloittavassa liiketoiminnassa sekä rekisterikäytäntöjen digitalisoinnin edistäminen. Talousvaliokunta pitää hallituksen esitystä kannattavana ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana.

Talousvaliokunta katsoo, että voimassa oleva vähimmäispääomaa koskeva vaatimus — eli 2 500 euroa — on velkojien suojan kannalta tosiasiallisesti merkityksetön. Pääoman on oltava osakeyhtiön määräysvallassa rekisteröinnin hetkellä, mutta se voidaan siirtää pois yhtiöstä vaikka välittömästi rekisteröinnin tultua tehdyksi. Pääomavaatimus voi joissakin olosuhteissa luoda virheellisen kuvan, että yhtiöllä olisi tosiasiallisesti vähintään tuon suuruisen puskuri aina käytettävissään. Ottaen huomioon Suomen yleinen kustannustaso summaa on pidettävä myös varsin vähäisenä, eli sen tosiasiallinen velkojien asemaa turvaava vaikutus on täysin marginaalinen siinäkin tapauksessa, että summa tosiasiallisesti olisi yhtiön käytettävissä.

Osakeyhtiöitä koskevat lukuisat yhtiön taloudellista asemaa kuvaamaan ja julkistamaan tarkoitetut velvoitteet. Velkojien suojan kannalta vähimmäispääomavaatimusta olennaisempi merkitys onkin ajantasaisilla tilinpäätöstiedoilla ja muilla avoimuusvaatimuksilla, varojenjaon edellytyksillä sekä yhtiön johdolle ja osakkaille määritellyillä vastuilla.

Niin kuin totesin jo, talousvaliokunta on tässä mietinnössä ollut yksimielinen. Ja totean, että 30 vuotta yrittäjänäkin toimineena katson, että tällä lailla helpotetaan yritystoiminnan aloittamista, ja mielestäni tämä laki on osa hallitusohjelman tarkoittamaa byrokratian keventämistä eli erittäin tervetullut lakimuutos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

17.58 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Itsekin olen yrittäjätaustainen, ja meillä oli silloin, kun olin nuori, kolmekymppinen, useita yrityksiä. Niitä eri tarpeisiin perustimme, ja aina oli tämä kysymys, että piti olla sitä omaa pääomaa hyvin paljon, ja se monia hankkeita, hyviäkin ideoita hidasti. Nyt tämä esitys tarttuu tähän asiaan ja poistaa tämän vähimmäispääomavaatimuksen, helpottaa yrittämistä. Kyllä tässä yrittelijäisyydessä, sen vapauttamisessa, on meidän tulevaisuutemme.

Aikanaan kun 90-luvulla Kanadassa oli tilanne, jossa oltiin luisumassa suurtyöttömyyteen, niin siellä hallitus oivalsi, että jos pystymme vaikuttamaan siihen, että ihmiset itse haluavat työllistää itsensä, ja helpottamaan sitä, niin meillä on mahdollisuus selvitä. Ja kolmessa vuodessa työttömyys nujerrettiin siellä sillä, että helpotettiin yritysten perustamista, helpotettiin sen ensimmäisen työntekijän palkkaamista, ja taisi olla niin, että alle kolmen hengen yrityksissä oli myös merkittäviä muita helpotuksia. Tällä tavalla yritteliäs kansa saatiin toteuttamaan omia unelmiaan.

Uskon, että moni nuori tuolla, joka pohtii, miten tässä maassa voi edetä elämässään ja unelmiaan toteuttaa, on tähän lakiesitykseen erittäin tyytyväinen. Täytyy sanoa, että tämä on näissä hallituksen norminpurkutalkoissa yksi merkittävä muutos, hyvin pieni mutta merkittävä. Kiitos siitä hallitukselle.

18.00 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! On erinomaista, että tämmöiset reliktit, tämä yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimus ja samoin tämä osuuskunnan vararahastointivelvollisuus, poistetaan.

Olin talousvaliokunnan jäsen ensimmäisellä kaudellani 2003—2007, ja silloin tehtiin suuri osakeyhtiölain uudistus. Silloin jo talousvaliokunnassa keskusteltiin tästä asiasta ja ymmärrettiin se, että tämä osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimus on taloudellisesti merkityksetön. Siellä silloin sitten nousi semmoinen talouden ryhtijoukkue, jos sarkasmi sallitaan, joka kuitenkin piti tätä niin tarpeellisena, että silloin siitä ei päästy luopumaan. On erittäin hyvä, että nyt tehdään tämä asia, joka niin monissa maissa on jo tehty.

18.01 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten muutkin edustajakollegat ovat sanoneet, tämä hallituksen lakiesitys, joka tulee nyt hyväksytyksi tämän vaalikauden aikana, on erittäin hyvä ja byrokratiaa purkava ja ennen kaikkea kannustaa yrittäjyyteen.

2 500 euron vähimmäispääomavaatimuksella ei yrityksen toiminnan kannalta sinällään ole merkitystä, koska se on niin pieni rahasumma. Tärkeämpää on, että yritys panostaa siihen toimintaansa hyvin, pitää kirjanpidot ja tilinpäätökset ajan tasalla ja hoitaa ne tyylikkäästi, hoitaa tilintarkastuksen riittävän tasokkaasti, jotta osakkeenomistajilla ja myös yhteiskunnalla on tieto yrityksen todellisesta tilasta. Sillä keinoin saadaan se tärkeä tieto osakkeenomistajille ja kaikille muillekin, jotka sitä tietoa tarvitsevat, että yritys voi hyvin. Jos yrityksellä menee huonosti, niin 2 500 euron pääomalla ei ole käytännössä mitään merkitystä sen yrityksen toimintaan.

Vielä tärkeämpänä tänä päivänä pitäisin byrokratian purkamista. Näitä erilaisia mikro-yrityksiä syntyy kuin sieniä sateella. Kun on nousukausi, niin silloinhan moni yksittäinen ihminen voi perustaa jonkun pienen yrityksen ja menestyä sillä ja luoda itselleen hyvän ansion, elättää sillä perheensä ja parhaimmillaan työllistää muitakin. Näitä tapauksia on Suomessa valtava määrä. Luin juuri lehdestä eräästä nuoresta, joka oli tällaisen pienen yrityksen perustanut, ja hupsheijaa, se lähti nousemaan hurjaa vauhtia, tuotteella oli kysyntää ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

saatiin palkata uusia ihmisiä töihin. Elikkä kyllä tällaista menettelyä, byrokratian poistoa, pitää eduskunnan kaikin voimin tukea ja byrokratiaa purkaa niin paljon, että pystymme siten tulevaisuudesta selviämään ja velkamme maksamaan.

18.03 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Mietintö näyttää olevan yksimielinen. Sen osalta voi todeta, että perussuomalaiset ovat tähän näköjään sitten yhtyneet.

Henkilökohtaisesti kyllä vähän mietin sitä, että tämän esityksen hyväksymisen jälkeen tyhjätasku voi perustaa täysin tyhjän osakeyhtiön, tehdä ostolaskuja ja muita tällaisia, ja asiakkaan, joka on toisena osapuolena, täytyy sitten tutkia aina asiakastiedot ja yhtiön johdon luotettavuus ja niin edelleen, mitä tässä sanotaan siitä, mitkä korvaavat tämän vähimmäispääomavaatimuksen. En oikein tiedä, mihin tämä sitten käytännössä tulee johtamaan. Minusta tämä 2 500 euron vähimmäispääomavaatimus on aika vähäinen. Jos aikoo vakaasti lähteä yrittämään, voi ajatella, että siihen pitäisi hiukan panna omia varoja likoon eikä lähteä kokonaan siltä pohjalta, että otanpahan tuolta ja tuolta ja sitten teen vaikka yhtiöni kanssa konkurssin ja velkojat jäävät sitten nuolemaan näppejään, siellä ei ole edes sitä pääomaa.

Ongelma on se, niin kuin täällä puheenjohtajakin totesi, että velkojien suojan kannalta tosiasiallisesti tämä 2 500 euron vaatimus on merkityksetön, nimenomaan siksi, että sen voi maksaa ja ottaa heti pois. Mutta ehkä se ei täysin merkityksetön sentään ole, ja toisaalta olisin ainakin henkilökohtaisesti miettinyt vielä, voisiko sitä edellyttää niin päin, että siellä yhtiössä olisi oltava se peruspääoma, minkä kokoinen sen nyt sitten harkittaisiin olevankin. Varmaan herra puhemies muistaisi, missä vaiheessa se oli, kun alennettiin tämä vaatimus tähän 2 500 euroon, ei siitä hirveän paljon ole aikaa — nollaan ei menty. Toivon, että hyvin tarkkaan seurataan, mikä esimerkiksi velkojien suoja tulee olemaan. Valiokunta täällä kyllä toteaa, että se pitää hyvänä, että velkojien suojaa tullaan tarkastelemaan, mutta se huoli saattaa kyllä jäädä, että se tässä heikkenee. Ja ainakin juridisena henkilönä osakeyhtiön alkuperäinen tarkoitus tässä kyllä aika paljon karkaa käsistä.

18.06 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Itse ajattelen hiukan samalla tavalla kuin edustaja Kankaanniemi. Nimittäin olen itsekin ollut mikroyrittäjä jo vuodesta 92 lähtien ja muistan ensimmäisen yritykseni, joka piti perustaa, jotta pääsi myymään erilaisia tuotteita ovelta ovelle, ja se oli toiminimi. Sillä pääsi hyvin alkuun, ja toiminimen nimi oli vielä Uudenmaan Lamaurakointi — oli mielestäni hyvä nimi, koska lamanjälkeistä elämää vietettiin ja siinä mielessä. Siinä opeteltiin kantamaan taloudellista vastuuta, kirjanpitoa, tilitystä ja muuta — toki kirjanpitäjät hoitavat tehtävänsä. Mutta sitten kun päästiin vähän jaloilleen ja huomattiin, että toiminta on kannattavaa, niin sitten perustettiin osakeyhtiö.

En tiedä, onko osakepääomavaatimuksen poistaminen välttämättä nimenomaan se paras mahdollinen tapa rohkaista erilaisia henkilöitä aloittamaan yrittäjäyys, koska se vaatii myös erilaisia vastuita. Ei pidä suin päin vain rohkaista ihmisiä yrittäjäksi, jos ei ole kykyä huolehtia edes omasta taloudestaan, ja näitähän ihmisiä riittää paljon, koska meillä hyvin paljon yrityksiä myös menee jatkuvasti konkurssiin. Siinä mielessä 2 500 euroa ei ole iso summa, jos yrittäjäyhtä lähdetään harjoittamaan, koska osakepääomavaatimuksen voi myös toteuttaa esimerkiksi kiinteällä omaisuudella, kuten autolla, jos se kirjataan kirjanpitoon. Ja osakepääoman, kun yleensä lähdetään yritykseen, sen rahanhan, saa käyttää välittömästi siihen yritystoimintaan pois lukien omaan palkkaansa. Muuhun sen voi käyttää, laskujen maksamiseen ja hankintoihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

Sinänsä en kyllä nyt tiedä — en ole ollut valiokunnassa, missä tätä käsiteltiin ja näitä asiantuntijoita kuultiin, en ole kuullut niitä lausuntoja — mikä tämä lähtökohta on ollut tässä tilanteessa. Totta kai on näin, että perussuomalaiset kannattavat yrittäjyyden helpottamista ja pääsyä tekemään liiketoimintaa. Tämä on aivan selvä asia. Mutta toimenpiteiden pitäisi kyllä olla joitain muita. Esimerkiksi byrokratian, kaikkennäköisen ilmoitusviidakon, mikä on olemassa, osalta ei ole vielääkään päästy niin sanottuun yhden luokun periaatteen, että yrittäjä voisi vieläkin helpommalla tavalla lain vaatimia vastuita tavallaan ilmoittaa eteenpäin. Toki onhan meillä olemassa erilaisia portaatteja, joissa voi monia asioita samanaikaisesti tehdä, mutta kuitenkin se paperityö on edelleenkin äärettömän suurta.

Joissain Länsi-Euroopan maissahan on tällaisia yritystapoja toteuttaa, että esimerkiksi liiketoiminnan sijasta verotus tapahtuu vaikkapa myymälän koon perusteella. Tietysti on maita, joissa ei välttämättä uskota sitä veroilmoituksen todellisuutta, paljonko se liikevaihto on, jolloin sitten se mitataan jollain muulla tavalla. Siinä mielessä kyllä Suomessakin on hyvin paljon vaikkapa ravintola-alalla senkaltaista liiketoimintaa, jossa ei kovinkaan hyvin olla onnistuttu ainakaan veroja keräämään, jos sitä asiaa siten tarkastellaan, joten näitä tällaisia yrityksiä voisi jollakin muullakin tavalla pyrkiä verottamaan kuin pelkästään sen perusteella, miten he ilmoittavat omat tulonsa.

18.09 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Tässä on tosiaan kyse siitä, että sekä yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimus että myöskin asunto-osakeyhtiön pääomavaatimus ja osuuskunnan vararahastointivelvollisuus — kaikki — poistettaisiin tällä samalla hallituksen esityksellä. Yrittäjäperheen tyttärenä sillä tavalla myönteisesti sanon, että yrittäjäperheen kaaoksen keskellä kasvaneena muutaman kollegan puheenvuoro nostatti mieleen, että kun lähdin aikanaan politiikkaan noin 20 vuotta sitten, niin vähimmäisvaatimuksen maksu oli silloin 50 000 markkaa. Tuo sai mieleeni, että oli jotenkin jännää, että se oli tosiaan siinä vuonna 97 nostettu 50 000 markkaan, mutta aikaisemmin se oli ollut noin 15 000 markkaa. Jostain syystä sitä haluttiin sitten nostaa siinä 90-luvun loppuvaiheessa, ja se oli sillä tasolla sitten aika pitkään, tietenkä siis muunnettuna euroiksi, 8 000 euroon, siihen asti, kunnes sitten vuonna 2006 astui voimaan uusi osakeyhtiölaki, joka pudotti sen tähän nykyiseen 2 500 euroon.

On tietenkin ihan totta, että tietyllä tavalla se on myöskin eräänlainen kynnyks, ja toisaalta se on myöskin eräällä lailla sellainen, että nyt olen sijoittanut sen 2 500 euroa siihen yhtiöön ja haluan tehdä asioita sen eteen, että se myöskin menestyy. Toisaalta se on myöskin luonut sitä väärää mielikuvaa, että yhtiöllä olisi tosiasiallisesti vähintään tuon suuruinen summa, siis 2 500 euroa, aina käytettävissään. Sitähän se ei ole tarkoittanut. Eli on voinut perustaa yrityksen, laittaa sinne 2 500 euroa alkupääomaa ja sitten kuitenkin käyttää sitä heti sen jälkeen, kun se yritys on perustettu. Elikä siinä mielessä — ja se on kuitenkin aika pieni summa.

Mutta toisilla on osaamista perustaa yrityksiä nopeammin, ja toisilla on varallisuutta perustaa yritys. Joillekin ei ole ollut minkäänlainen kynnyks se 2 500 euroa. Tässä esityksessä on hyviä ja huonoja puolia, mutta minä näen, että sitten siinä mielessä, minkälaisena se 2 500 euroa on ollut pelkästään sen alkupääoman osalta, mennään oikeaan suuntaan.

Tärkeätä on sitten myöskin muistaa ihan ne isot asiat, jotka ovat tapahtuneet siellä 90-luvulla, että meillä on edelleen aika paljon yrittäjiä huolimatta siitä, mikä on ollut yhtiön alkupääoma, semmoisessa tilanteessa, että he tarvitsevat velkojien, läpi käytyjen konkurssien ja muitten osalta muuta apua. [Puhemies koputtaa] Mutta oikeusministeri Häkkänen on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

tämän lisäksi ottanut niihinkin asioihin kantaa, ja toivotaan, että nämä asiat etenevät eduskunnassa. — Kiitos.

18.12 Matti Torvinen sin: Arvoisa rouva puhemies! Keskustelu aiheesta on minun mielestäni hyvä, ja ymmärrän hyvin perussuomalaisen edustajien kielteisen kannan, jota he ovat tässä esittäneet, mutta itse näin käytännön ihmisenä olen sitä mieltä, että pelkonne on turhaa, koska tällä muutoksella helpotetaan meidän pienyrittäjien tilannetta. Itsekin olen pienyrittäjä ja yrittäjyyttä ajatellut.

Hyvin moni tekee sen saman, minkä tuossa edustaja Niikkokin kertoi, että ensin ollaan tuollaisella elinkeinonharjoittajan toiminimellä ja sen jälkeen, kun sitten toiminta etenee, tehdään siitä osakeyhtiö, ja se on turhaa byrokratiaa. Se vie aikaa, se monimutkaistaa sitä käytäntöä. Osakeyhtiö on tätä aikaa, tätä päivää. Nyt, kun päästään suoraan perustamaan osakeyhtiö ilman, että siihen rakennetaan monimutkaista siirtymävaihetta sieltä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi, me emme tarvitse siinä loppujen lopuksi kovin montaa asiaa, kun tuommoinen yhtiö perustetaan. Ja erityisesti, kun Suomi on tällainen pienten yritysten ja yrittäjien maa, jossa nimenomaan pienyrittäjät, ne yksinyrittäjät, ovat itse asiassa se suurin lukumääräinen ryhmä, tätä tilannetta tämä parantaa huomattavasti. Me saamme perustettua osakeyhtiön, ja kun siellä osakeyhtiössä maksetaan sitä palkkaa, niin se voidaan vähentää siitä yhtiön tuloksesta, mutta siinä toiminimessä, joita valitettavasti vielä johtuen just tästä 2 500 euron vähimmäispääomasta on suurin osa, koko tuon toiminnan tulo on sitten sen henkilön tuloa. Toinen on tietysti se, että osakeyhtiömuodossa voidaan sitä rahaa panna säästöön tulevien päivien huolia varten, osingonjaon kautta voidaan sitä tuloa jakaa.

Eli pidän tätä esitystä erittäin perusteltuna ja nykyaikaan katsovana, tulevaisuuteen katsovana, ja on hyvin pieni, marginaalinen ongelma se, säästetäänkö 2 500 euron syödyllä osakepääomalla — joka on siis nolla — niitä velkojien oikeuksia. Enemmänkin se on poliittista populismia, mutta ymmärrän tietysti niitä, jotka vastustavat elämän suuria muutoksia.

18.15 Martti Mölsä sin: Arvoisa rouva puhemies! Kuten jo tuossa mietinnön esittelypuheenvuorossani totesin, perussuomalaisetkin ovat olleet kyllä tässä mietinnössä ihan yksimielisesti samalla linjalla.

No, asiantuntijakuulemisessa kyllä tuli selville, että tämä ei mitenkään auta harmaaseen talouteen ja rikollisuuteen — kyllä se asiantuntijakuulemisessa selvisi — ja että tällainen 2 500 euroa ei pysty mitenkään estämään, jos sitä halutaan harrastaa. Eli jos rikolliselle tielle lähdetään, niin se on mahdollista tietenkin ollut jo nykyisenkin osakeyhtiölain perusteella. Nykyinen, voimassa oleva lakihan on niin, että jos pääoma on syöty, niin yhtiöhän tulisi asettaa selvitystilaan, mutta, kuten tiedätte, kun nykyään ei tarvita pienissä yhtiöissä välttämättä tilintarkastajaa, jos yhtiöjärjestystä on muutettu, niin ei hallitus lähde toimiin, että yhtiö asetetaan selvitystilaan. Siksi siinäkin tapauksessa osakepääomalla ei ole mitään merkitystä. Ja kuten mietinnöstä jo totesin, velkojien suojan kannalta vähimmäispääomavaatimusta olennaisempi merkitys onkin ajantasaisilla tilinpäätöstiedoilla, ja se hän on hyvin merkittävää silloin, kun lainoja lähdetään pankista hakemaan ja niin edelleen. Se on ratkaisevaa myös velkojien suuntaan.

Todetaan vielä, että asunto-osakeyhtiöissä pääomavaatimus on ollut 8 500. Sekin nyt poistuu sitten.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

18.16 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Vielä sen verran tähän otan kantaa, että eiväthän perussuomalaiset tietenkään tätä vastusta, mutta tässä nostettiin esille huoli siitä, mihin tämä voi johtaa. Tokihan me olemme samaa mieltä siitä, että tällaista turhaa byrokraatia pitää purkaa, kuten edustaja Torvinen mainitsi, ei se ole kenenkään etu.

Mutta otetaan tätä asiaa ihan tällaisesta käytännönläheisestä näkökulmasta, että nythän uusyrityskeskuksissa ja monissa muissa työvoimatoimistoissa pyritään houkuttelemaan nuoria yrittäjiksi jo heti vaikkapa ensimmäisen työpaikan saamiseksi, ja tällaista tehdään hyvin paljon. Tunnen nuoria, jotka ovat ihan ensimmäistä työpaikkaa lähteneet tekemään yrittäjänä, ja sitten he ovat saaneet jostain siihen sen rahan kasaan — jos ei ole saanut rahaa, niin ei ole lähtenyt siihen, ainakaan osakeyhtiömuotoisesti. Mutta nythän tavallaan, kun tämä suuri elämänmuutos tapahtuu, nuori lähtee yrittäjäksi tietämättä yhtään mitään perusasioista, ja minä pelkään pahoin sitä, että tässä kynnyksensä väärällä tavalla madaltuu niiden osalta, joilla ei ole tavallaan edellytyksiä siihen yrittäjyyteen. Yrittäjyys on kuitenkin hyvin vaativaa hommaa, jos ruvetaan näitä nykyisen ja miksei menneenkin lainsäädännön kiemuroita noudattamaan. Ei yrittäjyys ole helppoa toteuttaa siten, että hoidetaan kaikki velvoitteet, mitä yhteiskuntaan kuuluu hoitaa. Olen ilman muuta samaa mieltä siitä, että meidän pitää helpottaa yrittäjäksi pääsemistä, se on ihan selvä homma, mutta pitää se realiteettiä pitää myös sitten siinä yrittäjäksi lähtemisessä. Tältä osin, jos siihen ei tarvitse alkuun yhtään mitään rahaakaan laittaa kiinni, riskinottokynnys siinä mielessä väärällä tavalla voi toteutua, että lähdetään soitellen sotaan.

18.18 **Martti Mölsä sin:** Arvoisa rouva puhemies! Todetaan nyt vielä lyhyesti, kun itsekkin siinä perussuomalaisten viiteryhmässä silloin olin, kun näitä normienpurkutalkoita mietittiin, että tämä osakeyhtiöpääoman poistaminen tuli perussuomalaisten taholta. Että se siitä.

18.19 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on ihan hyvää pohdiske-lua monelta puolelta. Kun nuorena itsekkin olin sarjayrittäjä, perustimme viisi yritystä ja meitä oli innokkaita kavereita, niin monessa kohdassa nousi juuri tämä kynnyks. Silloin se oli vielä korkeampi ja tuntui vielä mahdottomammalta.

Riskit kyllä tiedostettiin. Ehkä nämä edustaja Niikon esille nostamat ongelmat ovat kuitenkin vähemmistössä. En sitten tiedä, mihin tämä johtaa, senhän me näemme sitten. Varmaan näitäkin on, mitä edustaja Niikko tässä totesi, tällaisia tapauksia, että vastuuttomasti perustetaan yrityksiä, kun se on niin helppoa.

Mutta kun itsellänikin on joskus ollut toiminimi, niin olen miettinyt sitä, että kun se yritys sitten sai erilaisia töitä, niin kaiken suhteen aina vastuu oli itsellä. Sitten osakeyhtiöstä tuli juridinen henkilö, jolle kuului se vastuu, ja se huomattavasti sitä yöunta kyllä paransi, kun ymmärsi, että jos osakeyhtiö ei menesty, niin sen voi hakea selvitystilaan ja sitten konkurssiin tai lopettaa jollain muulla tavalla ilman, että oma omaisuus aina oli kiinni siellä yrityksessä. Pidän tavallaan tätä yrittämisen mallia sillä tavalla tärkeänä, että yrittäjälläkin on selkeä tapa toimia ja voi tuntea, että sitten itse yhtiö kantaa myös sen riskin.

Englannissa, kun oli paljon velkajärjestelyongelmia, todettiin, että yksi asia, miten auttaa, että ihmiset eivät joudu ahdinkoon, oli se, että laitettiin laki, että yrittäjän siitä asunnosta, jonka hän omistaa, jossa hän asuu, ei voi kuin osan kiinnittää yritykseen. Tällä tavalla ehkäistiin se, että jos yritys meni nurin, niin meni asunto ja kaikki muu omaisuus sii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

nä samalla. Se oli erittäin fiksua ajattelua ja säästi pitkällä tähtäyksellä yhteiskunnan varoja.

Ihan sitä vielä kysyisin, että onko tosiaan niin, edustaja Niikko, että ette kannata tätä, että tämä poistetaan. [Mika Niikko: En minä niin sanonut!] — Niin, minä en kuullut sitä, mutta voitte kahviossa kertoa sen sitten. — Kiitoksia.

18.21 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Voin veli Laukkaselle, edustaja Laukkaselle, todeta, että emme me tätä esitä hylättäväksi mutta tässä vaiheessa on tietysti hyvä käydä keskustelua tämänkin esityksen sisällöstä.

Tässä on erittäin ohut mietintö. No, se on hyvä sinänsä, että se on ohut, mutta vähän epäilen, että ehkä ovat jääneet käsittelemättä noin syvällisemmin valiokunnassa jotkut näkökohdat tästä asiasta. Täällä on lähinnä vain virkamiehiä ollut ja yrityspuolen joitakin edustajia, mutta ihan tämmöinen oikeusfilosofinen tarkastelu on varmaankin tainnut unohdeta — en tiedä, onko hallituksessa mietitty. Nimittäin tässä muutetaan osakeyhtiön perusajatusta aivan ratkaisevasti. Kyllä ymmärrän sen ja uskon sen, mitä tähän toiseen kappaleeseen, Vähimmäispääoman poistaminen, on kirjoitettu ja minkä puheenjohtaja tuossa on pariin kertaan esitellyt. Se on selvää tekstiä, mutta aina on kaksi vaihtoehtoa vähintään. Toinen on se, että puretaan koko homma, tai sitten toinen on, että korjataan sitä sellaiseksi, että se vastaa paremmin tarkoitustaan. Esimerkiksi täällä usein käyttämäni esimerkki varallisuusveron poistosta runsas kymmenen vuotta sitten: En minä olisi kokonaan sitä poistanut, olisin sen epäkohdat korjannut ja antanut sen olla. Olisi saatu ehkä miljardi, puolitoista tähän mennessä verotuloja, kun vain olisi tehty se oikeudenmukaiseksi. Mutta hallitus silloin valitsi sen tien, että poistetaan kokonaan ja rikkaat hyötyivät. Tässä nyt hyötyvät kyllä täysin tyhjätaskut. Heille on nyt helppoa perustaa osakeyhtiö, aloittaa bisnes, ja he pääsevät yrittäjän hienoon asemaan, joka ei kuitenkaan välttämättä ole ihan helppo kaikin osin.

Arvoisa puhemies! Tähän liittyy vielä semmoinen toinen tekijä, että tämä halu saada kaikki mahdolliset ihmiset yrittäjiksi on nyt ehkä lyönyt vähän liikaa yli. Kun mennään tähän yrityspuolelle, niin esimerkiksi sosiaaliturvarahastot eivät saa samalla tavalla tuloja yrittäjiltä kuin saavat palkansaajilta — eläketurvaa ja sosiaaliturvaa — ja meillä on kehitys siihen suuntaan, niin Kansaneläkelaitoksessa kuin eläkepuolellakin ehkä, että aukot kasvavat, kulut helposti kasvavat mutta tuotto näihin rahastoihin vähenee. Ja sama koskee tietysti verotuloja. No, tämä on tietysti nyt tekijä, jota ei tässä yhteydessä varmaan ole tarvinnutkaan miettiä, mutta väitän, että se tulee hyvin pian meille eteen, miten rahoitamme sosiaaliturvan.

18.24 Matti Torvinen sin: Arvoisa rouva puhemies! Tuon edellisen puheen vuoksi halusin ottaa vielä sen esille, että ei tämä luo Suomeen huijariyrittäjien ryhmää. Minun mielestäni se on harhaanjohtavaa, se on loukkaavaa ja se on tosiasioihin perustumatonta. Kun olen omassa ammatissani — olen siis lakimies, lakialan yrittäjä — perustanut yrityksiä, niin olen sitä mieltä, että kun verrataan siihen, että meillä perustetaan vuosittain 7 700 yhtiötä ja 9 700 toiminimeä käynnistyy, niin tämä on, kuulkaa, meille tavallisille — ei-huijari-ihmisille, niin kuin nyt tässä haluan sanoa — ei-huijareille tarkoitettu lakialoite. Tämä suojelee niitä pieniä yrittäjiä, niitä vaatimattomia yrittäjiä. Täällä edustaja Laukkanen totesi hyvin hienosti sen, miten Englannissa suojattiin yrittäjiä. Tällä suojataan nimenomaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

niitä pieniä yrittäjiä. Ei heistä tehdä huijareita, niin kuin perussuomalaisten Kankaanniemi väittää. [Toimi Kankaanniemi: En ole väittänytkaan!]

Minun mielestäni tämä on hyvä lakialoite, ja näin pitää jatkossakin toimia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 238/2018 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.